

МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДЛЯ 1-ГО КЛАСУ
ТА
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1

ТИЖДЕНЬ 1
ТЕМА ТИЖНЯ:
«Я - ШКОЛЯР»

Рецензенти:

Назаренко Г. А., доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник проректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», **Чепурна Н. М.**, кандидат педагогічних наук, доцент, ректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

Іванова О. С., учитель початкових класів середньої загальноосвітньої школи № 91 м. Львова, голова методичного об'єднання вчителів початкових класів

Жодна частина цієї публікації не може бути відтворена в будь-якому вигляді та будь-якими засобами без попередньої згоди

Видання здійснено у межах реалізації проекту «Реформування системи підготовки та професійного розвитку педагогів. Нова українська школа».

Модельна навчальна програма для першого класу та навчально-методичні матеріали // авторський колектив під керівництвом Шияна Р. Б. – 2017 р.

Зміст:

Пояснювальна записка	6
Орієнтовні дослідницькі/ проблемні запитання	10
Завдання першого тижня	10
Очікувані результати першого тижня	10
Освітні галузі та очікувані результати учіння	11

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ

Навіщо мені ходити до школи? Що я очікую від шкільного життя? 13

Узагальнена таблиця: приклади навчальної діяльності. Очікувані результати учіння. Індекс конкретного очікуваного результату 13

Ранкова зустріч. Знайомство. Виконання пісні про школу. «Веселий» оркестр 16

Діалог / сюжетно-рольова гра на тему «Чого я хочу навчитися в школі?» 19

«Руховий» (математичний) диктант (для закріплення понять ліворуч, праворуч, прямо) 22

Створення малюнка «Школа моєї мрії», зокрема на підвір'ї школи. Автограф під малюнком 22

Рефлексія. Відгадування загадок 23

Хто я? Хто мої однокласники? 23

Узагальнена таблиця: приклади навчальної діяльності. Очікувані результати учіння. Індекс конкретного очікуваного результату 23

Ранкова зустріч. Називання свого імені та імен однокласників за допомогою інтерактивної гри 26

Визначення спільних та відмінних ознак, притаманних однокласникам (робота в парах) 26

Створення «учнівського квитка» школяра/ школярки: «автопортрет», запис імені (за можливості), дата народження або малюнок відповідної пори року, адреса або малюнок місця проживання 27

Гра-пантоміма «Відгадай моє захоплення»	27
Виконання/ слухання дитячої пісні (напр. «Тому, хто біля тебе»)	28
Підсумок дня. «Знайомтесь – це ми!» (спільне фото)	29
Як мені безпечно дістатися до школи й повернутися додому?	30
Узагальнена таблиця: приклади навчальної діяльності. Очікувані результати учіння. Індекс конкретного очікуваного результату	30
Ранкова зустріч «Хто як добрався до школи»	32
Гра / вправа «Дорожні знаки» (поєднання карток дорожніх знаків із зображенням геометричних фігур)	33
Перегляд мультфільму, сюжетних картинок або моделювання ситуації про безпеку на дорозі	34
Гра «Уважний пішохід»	34
Дослідження околиць школи для розроблення безпечного маршруту (мандрівка)	35
Створення та представлення малюнка «Дорожні знаки коло школи»	35
Що покласти у шкільний ранець?	37
Узагальнена таблиця: приклади навчальної діяльності. Очікувані результати учіння. Індекс конкретного очікуваного результату	37
Ранкова зустріч	39
Дослідження в парах шкільного ранця (колір, форма, зручність, маса – легший/ важчий)	39
Загадки-пантоміми	41
Діалог/ гра «Що варто покласти в ранець і навіщо?»	42
Графічний (математичний) диктант «Відгадай, хто / що в ранці»	45
Слухання та обговорення тексту про чарівний ранець	45
Перегляд мультфільму «Казка про дружбу / Рюкзачок»	47
Створення позначок (емблем) для власних ранців	47

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДІТЕЙ

Визначення емоційного стану	49
Гра / вправа «Дорожні знаки»	54
Безпека на дорозі	55
Дослідження (колір, форма, маса)	56
Діалог/ гра «Що варто покласти в ранець і для чого?»	63
Графічний математичний диктант	64

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

матеріали для вчителя

матеріали для дітей

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Шановні колеги!

Перед Вами [Модельна навчальна програма для 1-го класу](#), а також навчально-методичні матеріали до неї, які Ви ласкаво погодилися пілотувати в рамках [проєкту «Нова українська школа»](#). Від наших спільних зусиль залежатиме, наскільки полюблять Нову українську школу діти, оцінять її батьки, наскільки зросте якість початкової освіти в Україні.

Модельна навчальна програма для 1-го класу, а також навчально-методичні матеріали до неї створені на основі проєкту [Державного стандарту початкової загальної освіти](#), вони відповідають меті та ідейним засадам цього документу й реалізують загальні та конкретні очікувані результати, окреслені в ньому. Зокрема:

Метою початкової освіти є гармонійний розвиток дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування загальнолюдських цінностей, підтримка життєвого оптимізму, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Ідейні засади:

Презумпція талановитості дитини

Забезпечення рівного доступу до освіти, заборона будь-яких форм дискримінації

Цінність дитинства

Відповідність освітніх вимог віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема і гру

Радість пізнання

Організація пізнавального процесу, яка приносить радість дитині, широке використання в освітньому процесі дослідницької та проєктної діяльності

Розвиток особистості

Замість «навченої безпорадності» – плекання самостійності та незалежного мислення. Підтримка з боку вчителя/вчительки розвине у дітей самоповагу та впевненість у собі

Здоров'я

Формування здорового способу життя і створення умов для

Безпека

фізичного й психоемоційного розвитку, що надзвичайно важливо для дітей молодшого шкільного віку

Створення атмосфери довіри і взаємоповаги. Перетворення школи на безпечне місце, де немає насильства і цькування

1. Модельну навчальну програму сконструйовано на основі *потижневого планування* освітнього процесу з окресленням теми тижня й очікуваних результатів за галузями, які вчитель/ вчителька реалізовуватиме впродовж тижня. Більшість цих результатів має стратегічний характер, що й зумовлює їх повторюваність впродовж першого циклу навчання (1-2 класи) для формування вмінь і поглиблення знань учнів.

2. Модельну навчальну програму розроблено на основі *проблемно-пошукового підходу*.

У рамках тижня окреслено ті проблеми /дослідницькі чи проблемні запитання, які стануть основою інтеграції та стрижнем освітнього процесу. На розсуд учителя/ учительки ці проблемні запитання можна розглядати впродовж одного дня або ж у разі освітніх потреб чи посиленого інтересу дітей – впродовж двох днів. Програма та навчально-методичні матеріали заохочують до того, щоб вчитель/ учителька через спостереження й рефлексію з'ясував/ -ла очікування, потреби учнів і моделював інші проблемні запитання / ситуації, спираючись на ініціативу самих дітей.

Модельна навчальна програма містить завдання для педагога, які він ставить перед собою в рамках тижня, а також що мають знати і вміти учні (безвідносно до галузей) після розгляду проблемних запитань. В окремій таблиці подано очікувані результати тижня (за галузями).

Розгляд та опрацювання проблемних / дослідницьких проблем відбувається через орієнтовні види навчальної діяльності. Навпроти кожного виду діяльності подано, які очікувані результати можуть досягти учні, на чому має акцентувати увагу вчитель / вчителька під час реалізації цих завдань. За окресленим індексом ці результати можна легко співвіднести з конкретними очікуваними результатами, вміщеними у проекті [Стандарту](#), позначати їх, щоб відстежувати системність досягнення цих результатів та правильно планувати освітній процес.

У таблицях запропоновано більше видів навчальної діяльності, ніж передбачено інтегрованим курсом «Я досліджую світ». Учитель/ учителька на свій розсуд частину цих завдань може перенести в рамки окремих предметів відповідно до основного змісту завдання (математика, навчання грамоти, мистецтво) або ж вилучити це завдання, змінити чи замінити його на більш відповідне.

Більшість орієнтовних видів навчальної діяльності відображає синергетичний підхід до освітнього процесу, коли виконання завдань із різних галузей, їх взаємопроникнення та переплетення підсилюють ефекти навчання.

3. Звідси, **інтегрований підхід**, відображений не тільки через специфічні «синергетичні» завдання, що моделюють життєві ситуації, з якими стикаються діти, а й через курс «Я досліджую світ».

Стрижнями інтегрованого підходу є теми тижня та проблемні / дослідницькі запитання, які варто розглядати з урахуванням схеми:

- математика (3 год. на тиждень окремо +1 год. інтегрована в курс «Я досліджую світ»);
- українська мова (5 год. на тиждень окремо +2 год. інтегровані в курс «Я досліджую світ»);
- іноземна мова, мистецтво, фізична культура – окремі предмети.

Педагог зможе поширювати розгляд теми тижня та проблемних запитань і на окремі предмети, якщо це дозволить зміст програми.

Кожен вид навчальної діяльності супроводжується докладним описом та орієнтовними навчально-методичними матеріалами для вчителів, призначеними заощадити час педагогові на пошуки. [Електронна версія цих матеріалів](#) допоможе збільшувати пропонувані ілюстрації, дописувати до них власні завдання, розмножувати матеріали для використання у класі. Багато запропонованих видів діяльності може бути розгорнуто до денного проекту.

Більшість навчально-методичних матеріалів ґрунтується на *конструюванні знань, а не на відтворенні*, що демонструє *партнерський підхід* до освітнього процесу, задекларований [Концепцією «Нова українська школа»](#).

Модельна навчальна програма та навчально-методичні матеріали – колегіальний продукт, який постав улітку 2017 року у співпраці фахівців з усіх регіонів України. Ми вдячні за це всім нашим укладачам: учительським спільнотам пілотних шкіл, тренерам з усіх областей України, авторам проекту Державного стандарту початкової освіти, методистам. Пропоновані документи мають багато переваг, однак вони далекі від досконалості. Тому ми сподіваємося, що Ваше залучення до проекту – участь у пілотуванні цих матеріалів і їх творення, допоможуть зробити наш спільний продукт якіснішим.

.

Тиждень 1

ТЕМА ТИЖНЯ: «Я -ШКОЛЯР»

Орієнтовні дослідницькі / проблемні запитання:

- Навіщо мені ходити до школи? / Що я очікую від шкільного життя?
- Хто я? Хто мої однокласники?
- Як мені безпечно дістатися до школи й повернутися додому?
- Що покласти у шкільний ранець?

10

Завдання першого тижня:

1. Створити умови для цікавого й радісного навчання.
2. Організувати знайомство учнів з однокласниками та вчителями.
3. Навчати активного слухання в умовах усного спілкування.
4. Навчати взаємодії в парах та групах.
5. Сприяти усвідомленню правил безпечної поведінки дорогою до навчального закладу та у школі.
6. Допомогати дітям ідентифікувати себе як учнів та мотивувати їх до навчання.

Очікувані результати першого тижня:

На кінець тижня учні знатимуть:

- що означає бути учнем /ученицею школи
- чому важливо вчитися;
- правила поведінки на уроці;
- правила безпечної поведінки дорогою до школи та додому;

вмітимуть:

- звертатися до однокласників і вчителя на ім'я;
- уважно слухати один одного в умовах безпосереднього спілкування;
- взаємодіяти в парах і групах для досягнення навчальних цілей;
- поводитися на уроці згідно з правилами;
- дотримуватися правил безпечної поведінки дорогою до школи та додому.

Назва освітньої галузі	Очікувані результати учіння
<p>1 Мовно-літературна</p>	<p>ВЗАЄМОДІЄМО УСНО</p>
	<p>З увагою сприймає усні репліки вчителя й однокласників (вітання, знайомство, запитання, прохання, прощання) й доречно реагує на усну інформацію в діалозі.</p>
	<p>Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події зі шкільного життя або про спостереження за чимось /кимось).</p>
	<p>Вступає в діалог, підтримує й ініціює діалог на теми, які викликають зацікавлення.</p>
	<p>Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання <i>стосовно теми тижня</i>.</p>
	<p>Ділиться своїми почуттями та емоціями від прослуханого та побаченого <i>стосовно теми тижня</i></p>
	<p>Висловлює думку про почуте (що подобається, а що – ні)</p>
	<p>Обґрунтовує свої вподобання.</p>
	<p>ЧИТАЄМО</p>
	<p>Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події шкільного життя).</p>
	<p>ВЗАЄМОДІЄМО ПИСЬМОВО</p>
	<p>Відтворює графічні знаки за зразком.</p>
<p>ДОСЛІДЖУЄМО МЕДІА</p>	
<p>Висловлює свої думки і почуття з приводу простих медіатекстів <i>стосовно теми тижня</i> (мультфільм).</p>	
<p>Сприймає простий медіатекст <i>стосовно теми тижня</i> (мультфільм).</p>	
<p>Створює простий медіапродукт (фотографію) з допомогою вчителя/ вчительки.</p>	
<p>ДОСЛІДЖУЄМО МОВЛЕННЯ</p>	
<p>Називає предмети, ознаки предметів <i>стосовно теми тижня</i>.</p>	
<p>Відгадує й загадує загадки, творить власні загадки.</p>	
<p>ТЕАТРАЛІЗУЄМО</p>	
<p>Бере участь у сюжетно-рольовій грі <i>стосовно теми тижня</i>.</p>	

		Бере на себе роль у рухливих іграх; використовує специфічні для ролі жести, рухи.
2	Математична	ЛІЧБА
		Лічить за правилами лічби об'єкти навколишнього світу (розташовані послідовно, хаотично). Порівнює об'єкти навколишнього світу за однією ознакою.
		ЧИСЛА, ДІЇ З ЧИСЛАМИ ВИМІРЮВАННЯ ВЕЛИЧИН
		Порівнює (на око) об'єкти навколишнього світу за довжиною, масою. Упорядковує об'єкти за збільшенням або зменшенням певної величини.
		ПРОСТОРОВІ ВІДНОШЕННЯ, ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ
		Встановлює порядок розміщення об'єктів на площині та в просторі (лівіше, правіше, вище, нижче тощо), використовуючи математичну мову. Зображає (з допомогою дорослого) маршрут "Дорога до школи". Розпізнає у предметах навколишнього світу відомі геометричні фігури.
		РОБОТА З ДАНИМИ
		Збирає дані, що відображають конкретну життєву ситуацію.
3	Природнича	Називає адресу та описує місце свого проживання. Порівнює рукотворні (штучні) об'єкти за певними властивостями. Розпізнає об'єкти довкілля (за кольором, формою тощо) Визначає, які органи чуття знадобляться для обраного дослідження.
4	Технологічна	Планує послідовність технологічних операцій (робота з папером) з допомогою дорослих. Створює аплікацію. З допомогою дорослих чи самостійно виготовляє виріб із застосуванням знайомих технологічних операцій із конструкційними матеріалами (використання паперу, ниток, стрічок, світловідбивачів).

5	Соціальна і здоров'язбережна	БЕЗПЕКА
		Пояснює вибір безпечної дороги до / зі школи з урахуванням правил дорожнього руху. Розрізняє деякі знаки та символи дорожнього руху (знак «Школа», «Пішохідний перехід» та ін.). Пояснює найважливіші правила пішохода. Визначає коло осіб у школі і вдома, які можуть надати допомогу в разі небезпеки.
		ЗДОРОВ'Я
		Ставиться з повагою до інших осіб. Підтримує та приймає інших. Розповідає про правильну поставу. Вказує на ті предмети, які корисні для здоров'я.
6	Громадянська та історична	ДОБРОБУТ
		Пояснює важливість навчання у школі. Складає перелік речей, необхідних для навчання у школі. Пояснює, чому не можна брати чужих речей
		Представляє довільним способом свої вподобання. Пояснює, чому, попри відмінності, усі люди рівні. Долучається до шкільних традицій. Розрізняє громадський простір, збирає дані про школу та громадські споруди, які розташовані поблизу школи. Позначає громадські споруди на малюнку.
7	Мистецька	Слухає музичні твори про школу, дітей/ дитинство, висловлює свої враження, вподобання. Співає улюблені дитячі пісні. Створює супровід (оплесками, шумовими музичними інструментами) до пісні, що виконує. Малює графічними матеріалами (олівцями, фломастерами, крейдою тощо). Презентує результати власної творчості перед однолітками. Називає красиві/незвичайні речі (явища) навколо дому.
8	Фізкультурна	Бере на себе роль у рухливих іграх. Виконує вправи для формування правильної постави.

Навіщо мені ходити до школи? Що я очікую від шкільного життя?

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс конкретного очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч. Знайомство. Виконання пісні про школу. «Веселий» оркестр	З увагою сприймає усні репліки вчителя й однокласників (вітання, знайомство, запитання, прохання) й доречно реагує на усну інформацію в діалозі.	2 МОВ 1.1-1
		Слухає музичні твори про школу, дітей/ дитинство, висловлює свої враження, вподобання	2 МИО 3.3-1
		Співає улюблені дитячі пісні	2 МИО 1.1-1
		Створює супровід (оплесками, шумовими музичними інструментами) до пісні, що виконує	2 МИО 1.1-3
II.	Діалог / сюжетно-рольова гра на тему «Чого я хочу навчитися в школі?»	Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання.	2 МОВ 1.2-1
		Ділиться своїми почуттями та емоціями від прослуханого й побаченого.	2 МОВ 2.3-1 2 СЗО 4.1-3
		Пояснює важливість навчання у школі. Бере участь у сюжетно-рольовій грі.	2 МОВ 1.7-4 2 МОВ 1.5-1
		Висловлює власну думку, відповідаючи на запитання «Чого можна навчитися в школі?»	
III.	«Руховий» (математичний) диктант (для закріплення понять ліворуч, праворуч,	Встановлює відносне розміщення об'єктів на площині та в просторі (лівіше, правіше, вище, нижче тощо), використовуючи	2 МАО 4.1-1

прямо)	математичну мову
IV. Створення малюнка «Школа моєї мрії», зокрема на подвір'ї школи. Автограф під малюнком	Малює графічними матеріалами. 2 МИО 1.1-5 Відтворює графічні знаки за зразком 2 МОВ 3.1-1
V. Рефлексія. Відгадування загадок	Відгадує й загадує загадки, творить власні загадки 2 МОВ 4.2-2

НАВІЩО МЕНІ ХОДИТИ ДО ШКОЛИ? / ЩО Я ОЧІКУЮ ВІД ШКІЛЬНОГО ЖИТТЯ?

I. Ранкова зустріч. Знайомство. Виконання пісні про школу. «Веселий» оркестр

1. Знайомство і привітання (попросіть дітей стати в коло).

Поясніть учням умови: ведучий (вчитель) ставить запитання. Якщо відповідь на нього стверджувальна, то потрібно піднятися, назвати своє ім'я та відповісти на це запитання повним реченням. Згодом ведучим може стати хтось із дітей.

Орієнтовні запитання:

- *Хто народився влітку?*
- *Хто любить грати у футбол?*
- *У кого вдома є собачка?*
- *У кого є старший брат?*
- *Хто грає на барабані?*

2. Слухання пісень про школу.

Запропонуйте учням послухати пісню (пісні) про школу, дітей / дитинство, можна з одночасним виконанням певних рухів:

Варіант 1

Добривдень! (пісня для ранкової зустрічі)

*Добривдень, добридень,
добривдень скажу,
Як рано чемненько до мами іду:
Тут очка, тут личко,
тут ніс, а тут губи,
Тут маю два вушка, а тут білі зуби!*

*Добривдень, добридень,
добривдень скажу,
Як рано чемненько до тата іду:
Тут палець, долоня, плече і рука,
Тут маю два вушка, а тут є п'ята!*

*Добрідень, добридень,
добрідень скажу,
Як рано чемненько до школи іду:
Багато книжок і забав є у нас.
Веселою піснею вітаємо вас!*

Варіант 2

Учителька пропонує учням виконати будь-яку пісню про школу, здійснюючи супровід оплесками або наявними шумовими музичними інструментами чи предметами, що можуть їх замінити.

Варто наголосити, що супровід має прикрасити виконання пісні, відобразити її настрій, темп, а не «заглушити» слова.

Перший раз

Слова: [Михайло Назарець](#) [Інтернет посилання](#)

Музика: Михайло Назарець

*Перший раз до школи я іду,
Перший свій портфель сама несу.
Зустрічає радо новий клас,
Свято радісне у мене перший раз.*

Приспів

*Перший дзвоник, перший урок,
Перша парта, перший дзвінок.
Перший вчитель мене зустріча,
Ось така я учениця поки що мала.*

*Перші зошити, нові книжки,
Вчить уроки буду залюбки.
Нових друзів в мене цілий клас,
Свято радісне у мене перший раз.*

Приспів

*Перша вчителька за руку візьме,
В світ новий, цікавий поведе.
Нових друзів в мене цілий клас,*

Свято радісне у мене перший раз.

Приспів

Або ж:

Перший раз у перший клас

Слова: Наталія Май

Музика: Наталія Май

*Перший раз у перший клас
Ми йдемо охоче,
Першим дзвоником для нас
Продзвенів дзвіночок.
І сміється в небесах
Сонце, як ніколи,
В мами сльози на очах – /
Я іду до школи. | (2)*

Приспів:

*А у школі, а у школі
Є веселка кольорова,
І найкраща в цілм світі –
Перша вчителька моя.
А у школі, а у школі
Не сумуєм ми ніколи,*

*Бо учора - дошкільнята,
А тепер – одна сім'я!*

*Прощавайте іграшки,
Гомінкий садочок,
Кличе в класи дітлахів
Золотий дзвіночок.
І сміється в небесах
Сонце, як ніколи,
В мами сльози на очах – /
Я іду до школи. (2)*

Приспів (2)

3. Визначення емоційного стану

По закінченні музичного твору запропонуйте учням визначити свій теперішній емоційний стан за допомогою смайликів (кожний учень має набір символів – смайлів)

Додаток 1

Потім кожен по черзі показує смайлик та описує свій емоційний стан. Учителька також описує свій емоційний стан і може навіть почати цю гру, задаючи алгоритм висловлювання.

II. Проведення діалогу / сюжетно-рольової гри на тему «Чого я хочу навчитися у школі?»

Варіант 1

Розкажіть, що дорогою до школи ви почули розмову між двома учнями і стисло перекажіть її зміст:

Марійка: Як добре, що люди придумали школу. Я так люблю ходити до школи. Стільки нового пізнаю щодня! А ти?

Остап: Я? Не знаю... Я хотів би, щоб ще тривали літні канікули. Надворі так гарно! Можна плавати в річці, мандрувати, вранці не треба нікуди поспішати! А зараз треба раненько вставати і йти до школи...

Марійка: А я встаю вранці і думаю, скільки всього цікавого мене чекає в школі...

Запропонуйте учням допомогти Марійці переконати Остапа в тому, що у школі цікаво і можна багато навчитися та цікаво провести час.

Пари для діалогу можна дібрати таким способом:

- Учні виходять на вільний від столів простір класу.
- Учні рухаються в цьому просторі хаотично, поки вчителька не плесне один раз в долоні.
- Тоді учні зупиняються й обговорюють окреслену проблему з тим, хто опинився до нього найближче.
- Приблизно через хвилину вчителька плескає у долоні двічі. Усі знову продовжують рухатися хаотично.
- Учителька знову плескає в долоні один раз. Учні знову зупиняються для створення діалогу із тим, хто поруч.
- Після третього разу вчителька просить усіх сісти за парти.
- Учителька запрошує кількох учнів поділитися власними або зібраними під час гри ідеями з усім класом.

Варіант 2

Запропонуйте учням послухати вірш про школу і зорганізуйте учнів у пари для проведення діалогу, нав'язного роздумами про вірші і про те, навіщо мені школа:

Я іду до школи

Я до школи поспішаю,
Все довкола розглядаю:
Як пливуть хмарки перлисті,
Як роса блищить на листі,
Як маленький сірий котик
Вимиває вранці ротик,
Як біжать автомобілі,
Як цвітуть ромашки білі.
Я веселу вдачу маю:
Всім-усім добра бажаю!
М. Чумарна

Цей вірш варто вивчити з дітьми, використавши картинки - «нагадувалки» (вчителька добирає завчасно або малює, зачитуючи вірш).

Зразок картинок – «нагадувалок»

і т.д.

Школа

Школо наша, школо,
Приголуб нас, мила,
Пригорни усіх нас,
Як голуб під крила.
Ти нас всіх научиш,
Як у світі жити,
Як зло оминати,
Як добро чинити.
Бджілоньки – на квіти,
Дітоньки - до школи.
Там збирають мудрість,
Як мед в полі бджоли.
Марійка Підгірянка

Когось вона навчить, як в світі жити,
Новини розповість, розкриє тайни,
Інакший світ вона зуміє нам відкрити,
Глибокі мудрості покаже океани...
А нам без неї світ тіснішим стане! ¹
М. Чумарна

Варіант 3

Проведіть сюжетно-рольову гру «Казкова школа», запропонувавши учням обрати собі роль улюбленого казкового персонажа. Можна підготувати умовний реквізит, який би нав'язував до певних ролей, і запропонувати учням обрати їх.

¹ Цю загадку-акронім про книгу можна використати і для цього завдання, бо вона може стосуватися і школи.

Серед ролей нехай би була і роль Мудрої Сови чи Царя Звірів Лева (із відповідним реквізитом), цю роль обрала би для себе вчителька.

Завдання для учнів: переконати Мудру Сову в тому, що казковий персонаж справді хоче ходити до школи, бо .... (діти подають свої аргументи).

III. «Руховий» (математичний) диктант

(для закріплення понять ліворуч, праворуч, прямо)

Диктант можна провести у класному приміщенні або на шкільному подвір'ї.

Зразок диктанту

Дорога до Казкової школи: 3 кроки прямо, два кроки ліворуч, 1 крок назад, 4 кроки праворуч... Вузька стежечка. Ви мусите правою рукою торкнутися плеча сусіда попереду, пройти 3 кроки вперед і 1 праворуч... Дорогою учні можуть знаходити різні речі (камінці, іграшки, набір крейди, кольоровий папір) і забирати ті, які знадобляться у школі, пояснюючи: «Я візьму (називає річ), бо ...

IV. Створення малюнка «Школа моєї мрії», зокрема на шкільному подвір'ї. Автограф під малюнком

1. Об'єднайте дітей у групи за допомогою листівки (малюнка), розрізаної на 4 частини довільним способом.

Учителька розрізує листівки (малюнки) на певну кількість частин так, щоб кожна дитина отримала одну частину розрізаної листівки. Вчителька перемішує частини та довільно розкладає на столі. На прохання учителя учні, вибравши свою картинку, знаходять у групі інших, щоб скласти з частин цілу листівку.

2. Виведіть дітей на подвір'я школи і дайте кожній групі пачку кольорової крейди.

- Запропонуйте кожній групі створити на асфальті малюнок «Школа моєї мрії» і поставити під малюнком автограф (один від цілої групи, або індивідуальний від кожної дитини: назва групи чи ім'я учня (ім'я та прізвище) написані за допомогою букв, піктограм, смайликів тощо).

V. Рефлексія. Відгадування загадок

Як підсумок, запропонуйте учням відгадати загадки, пов'язані зі школою:

*Не куц, а з листочками,
Не сорочка, а зшита,
Не людина, а навчає. (книжка)*

*Чарівний незвичайний дім,
Приємно й затишно у нім.
Там діти здобувають щодня
Уміння, навички, знання.
Завжди стрічає радо вас,
Гостинно відчиняє клас,
Віконцями сія довкола
Святиня ця – це ... (школа)*

*В спеку, дощ і навіть сніг
ступують на шкільний поріг.
Вчителі їх вчать читати,
Віднімати, додавати. (учні)*

*В кожній школі він живе,
На урок діток зове.
Поки вчаться - він мовчить,
Як перерва – то кричить. (дзвінок)*

**Хто я?
Хто мої однокласники?**

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс конкретного очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч. Називання свого імені та імені однокласників за допомогою інтерактивної гри	З увагою сприймає усні репліки однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі Підтримує та приймає інших	2МОВ 1.1-1 2СЗО 1.2-2
II.	Визначення спільних та відмінних ознак між однокласниками (робота в парах)	Вступає в діалог, підтримує й ініціює діалог на теми, які викликають зацікавлення. Збирає дані, що відображають ситуації: «Скільки хлопців у нашому класі мають однакові імена»; «Скільки дівчаток в нашому класі мають однакові імена»?	2 МОВ 1.6-1 2МАО 1.1 – 1
III.	Створення «паспорта» школяра/ школярки: «автопортрет», запис імені (за можливості), дата народження або маюнок відповідної пори року, адреса або маюнок місця проживання	Планує послідовність технологічних операцій та виконує їх за допомогою дорослих чи самостійно (розмічання, згинання та різання паперу, створення малюнка чи аплікації за власним задумом). Відтворює графічні знаки за зразком. Записує елементарні повідомлення за допомогою малюнквого письма. Визначає місце свого проживання. Малює графічними матеріалами (олівцями, фломастерами, крейдою тощо). Презентує результати власної творчості перед однолітками	2 ТЕО 1.1 - 2 2МОВ 3.1-2 2МОВ 3.1-1 2ПРО 3.1-1 2МИО 1.1-5 2МИО 3.2-1

<p>IV. Гра-пантоміма «Відгадай моє захоплення»</p>	<p>Бере участь у сюжетно-рольовій грі. Представляє довільним способом свої вподобання. Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свої погляди, шануючи гідність інших</p>	<p>2 МОВ 1.7-4 2ГІО 6.1-2 2ГІО 7.2-3</p>
<p>V. Виконання/ слухання дитячої пісні (напр. «Тому, хто біля тебе»)</p>	<p>Передає настрій музичного твору у співі під час виконання дитячої пісні Пояснює, чому, попри відмінності, усі люди рівні. Ставиться з повагою до інших осіб</p>	<p>2МІО 1.1-1 2ГІО 6.3-2 2СЗО 4.4-2</p>
<p>VI. Підсумок дня. «Знайомтесь – це ми!» (спільне фото)</p>	<p>Створює прості медіапродукти (фото) з допомогою вчителя</p>	<p>2МОВ 3.1-4</p>

ХТО Я? ХТО МОЇ ОДНОКЛАСНИКИ?

I. Ранкова зустріч. Називання свого імені та імені однокласників за допомогою інтерактивної гри

Запропонуйте учням гру «Весела куля»

- Учителька першою називає своє ім'я. Наступний учень повинен назвати ім'я вчительки і своє ім'я і т. д.
- Якщо учень забув, як звати однокласника/-цю, інші учні або вчителька йому допомагають.

26

II. Визначення спільних та відмінних ознак між однокласниками (робота в парах)

- Запропонуйте вийти на середину класної кімнати всіх дітей, які мають ім'я, наприклад, Тарас/ Оленка/ Петро. Полічіть їхню кількість і зробіть відповідний запис на дошці або на аркуші паперу (наприклад: «Тарасів – 3; Оленок – 2; Петриків – 1»).

Варіант 1

Запропонуйте вийти на середину класної кімнати всіх дівчаток класу.

Спробуйте разом полічити, скільки їх. На дошці або на аркуші паперу запишіть «дівчаток – 12».

Потім разом полічіть кількість хлопців у класі. На дошці або на аркуші паперу робить запишіть: «хлопців – 15».

Варіант 2

Якщо у класі більшість дітей не рахує до двадцяти, то можна об'єднати дітей у малі групи і запропонувати дітям порахувати хлопчиків і дівчаток у межах малих груп.

Якщо у класі достатньо місця, запропонуйте дівчаткам і хлопцям двома шеренгами взятися за руки і виміряти, чия шеренга довша, припустивши після цього, кого у класі більше – хлопчиків чи дівчаток.

- Організуйте діалог на тему «Що спільного/ відмінного між нашими однокласниками?» Наголошуйте на тому, що всі ми різні, у нас різна зовнішність, ми неповторні й унікальні. Але, попри це, нам добре разом, бо ми можемо разом бавитися, навчатися, працювати у групах, і нам не самотньо.

III. Створення «паспорта» школяра/ школярки: «автопортрет», запис імені (за можливості), дата народження або малюнок відповідної пори року, адреса або малюнок місця проживання

- Попросіть дітей відповісти на запитання: «Навіщо потрібен учнівський квиток?».
- Поясніть учням, що, оскільки вони вже стали дорослими громадянами шкільної спільноти, їм необхідно мати власний документ, який вони виготовлять власноруч за інструкцією:
  1. *Зігніть аркуш паперу А – 4 навпіл.*
  2. *Розріжте аркуш паперу по зігнутій лінії, пам'ятаючи правила роботи з ножицями:*
    - *Працювати ножицями з тупими кінцями.*
    - *Передавати ножиці закритими і кільцями вперед.*
    - *Не класти пальці лівої руки на лінію різання.*
  3. *Зігніть одну частину розрізаного аркуша навпіл.*
  4. *На першій сторінці аркуша намалюйте свій «автопортрет» і запишіть своє ім'я самостійно або з допомогою вчительки.*
  5. *На другій сторінці запишіть дату свого народження або намалюйте пору року, коли ви народилися (символ пори року).*
  6. *На третій сторінці запишіть свою адресу або намалюйте місце свого проживання.*
- Подбайте про те, щоб учні мали можливість похвалитися результатами власної творчості.

IV. Гра-пантоміма «Відгадай моє захоплення»

- З'ясуйте, як учні розуміють значення слів «захоплення», «хобі».
- Учитель просить всіх учнів протягом короткого часу подумати, яке хобі має кожен із них.
- Пограйте у гру – пантоміму «Відгадай моє захоплення»: одна дитина за допомогою міміки і жестів показує своє захоплення так, щоб інші діти відгадали і назвали, яке захоплення має однокласник (-ця).

- Важливо наголосити, щоб учні не викрикували відповіді під час демонстрації вподобань однокласниками, а дочекались закінчення пантоміми.

V. Виконання/ слухання дитячої пісні (напр. «Тому, хто біля тебе»)

- Проспівайте пісню «Тому, хто біля тебе», передаючи настрій музичного твору за допомогою міміки, жестів, рухів.
- Поясніть, чому, на вашу думку, попри відмінності, усі люди рівні.

Тому, хто біля тебе, дай любов, дай любов,
Тому, хто біля тебе, дай любов. | (2)

Приспів:

Незалежно від раси чи кольору людей,
Ти люби усіх, усім роби добро. | (2)

Тому, хто тебе не любить, усміхнись, усміхнись,
Тому, хто тебе не любить, усміхнись. | (2)

Приспів.

Тому, хто не вітає, руку дай, руку дай,
Тому, хто не вітає, руку дай. | (2)

Приспів.

Тому, хто не прощає, ти прости, ти прости,
Тому, хто не прощає, ти прости. | (2)

Приспів.

Тому, хто є у горю, серце дай, серце дай,
Тому, хто є у горю, серце дай. | (2)

Приспів.

Тому, хто потребує, все віддай, все віддай,
Тому, хто потребує, все віддай. | (2)

Приспів.

VI. Підсумок дня «Знайомтесь – це ми!» (спільне фото)

- На згадку про сьогоднішній день зробіть з дітьми спільне фото / селфі «Знайомтесь – це ми» і причепіть фотографію у класний учнівський куточок.
- Як альтернативу, можна запропонувати учням виготовити спільний колаж «Знайомтесь – це ми!» на великому аркуші паперу, де кожна дитина приклеїть свою фотографію (намалює себе) і підпише під фотографією (або малюнком) своє ім'я і, можливо, прізвище.

Цей колаж можна використати для того, щоб прикрасити двері класу і зробити їх впізнаваними для дитини.

Як мені безпечно дістатися до школі і повернутися додому?

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс конкретного очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч «Хто як добирався до школи»	З увагою сприймає усні репліки однокласників й доречно реагує на усну інформацію	2 МОВ 1.1- 1
II.	Гра / вправа «Дорожні знаки» (поєднання карток дорожніх знаків із зображенням геометричних фігур)	Розрізняє деякі знаки та символи дорожнього руху (знак «Школа», «Пішохідний перехід» та ін.) Розпізнає у предметах навколишнього світу відомі геометричні фігури	2СЗО 2.4 - 3 2 МАО 4.2
III.	Перегляд мультфільму, сюжетних картинок або моделювання ситуації про безпеку на дорозі	Висловлює свої думки і почуття з приводу простих медіатекстів про безпеку на дорозі (мультфільм тощо). Визначає коло осіб, які можуть надати допомогу в разі небезпеки. Описує приклади діяльності служб в небезпечних ситуаціях та ідентифікує їх телефони. Демонструє, як попросити допомогу при потребі. Пояснює, як правильно переходити вулицю	2МОВ 1.5-4 2СЗО1.3-1 2СЗО1.3-2 2СЗО1.3-3 2СЗО2.3-1
IV.	Гра «Уважний пішохід»	Пояснює правила пішохода	2СЗО 2.3-1
V.	Дослідження околиць школи для розроблення безпечного маршруту (мандрівка)	Пояснює правила пішохода	2СЗО 2.3-1
VI.	Створення та представлення малюнка «Дорожні	Позначає громадські споруди на схемі, пам'ятаючи про взаємне розміщення об'єктів. Встановлює порядок	2 ГЮ 2.1-1

знаки коло школи»	розташування об'єктів на площині (на маршрутному листі).	2 МАО 4.1-1
	Презентує результати власної роботи перед однолітками, називаючи кількість позначених ним/нею об'єктів.	2МОВ2.6-2
	Пояснює вибір безпечної дороги до школи та додому з урахуванням правил дорожнього руху.	2 СЗО 2.3-1 2МОВ 1.8-1
	Ділиться своїми думками та емоціями від прослуханого та побаченого	

ЯК МЕНІ БЕЗПЕЧНО ДІСТАТИСЯ ДО ШКОЛИ І ПОВЕРНУТИСЯ ДОДОМУ?

I. Ранкова зустріч «Хто як добрався до школи»

Для створення позитивного настрою запропонуйте жартівливу гру: «ланцюжком» відповісти на запитання «Хто і як добрався до школи?», так щоб вид транспорту починався, наприклад, літерою «А» або на іншу літеру, яку запропонують діти (я добрався на автомобілі, а я – на автобусі, я – на абрикосі, я – на альбомі тощо). Діти мають право називати всі слова на «А», навіть якщо це не вид транспорту. *Дайте дітям час на те, щоб посміятися над їхніми жартами.*

Продовжте гру «серйозними» запитаннями:

- *Хто сьогодні прийшов до школи пішки? (разом з учнями полічіть підняті руки і викладіть на дошці цифру, яка відповідає кількості учнів).*
- *А як називаються люди, які рухаються пішки узбіччям дороги чи тротуаром? (Учитель записує друкованими буквами слово «пішоходи» на дошці біля цифри, яка позначає кількість пішоходів класу).*
- *А хто сьогодні приїхав до школи будь-яким транспортним засобом: автобусом, машиною тощо? (разом з учнями полічіть підняті руки).*
- *Як називаються люди, які їдуть в автобусі чи в машині? (учителька записує слово «пасажирі» друкованими буквами на дошці).*
- *Прошу полічити, скільки учнів нашого класу були сьогодні зранку пасажирами? (учителька викладає відповідну цифру біля слова «пасажирі»).*
- *Визначте, кого більше: пішоходів чи пасажирів?*
- *На скільки більше ....., ніж .....*?
- *На скільки менше ....., ніж .....*?

Обов'язково зазначте, що транспортом їхати комфортніше і швидше, але ходити пішки – здорово для організму людини.

II. Гра / вправа «Дорожні знаки» (поєднання карток дорожніх знаків із зображенням геометричних фігур)

1. Поясніть значення дорожніх знаків, запитавши попередньо дітей, які знаки вони вже знають і що ці знаки означають.
2. Зосередьтеся на тому, як потрібно поводитися в ролі пішохода і пасажирів, коли бачиш такі знаки.
3. Запитайте учнів, чи бачили вони такі знаки поблизу школи?
4. Встановіть відповідність між дорожніми знаками та зображенням геометричних фігур

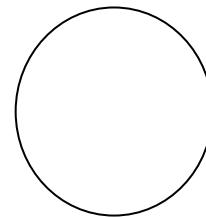

Додаток 2

А

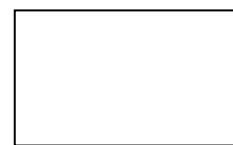
1.

Б

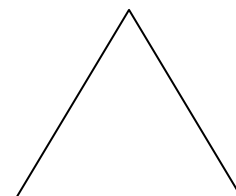
2.

В

<i>А</i>	
<i>Б</i>	
<i>В</i>	

III. Перегляд мультфільму, сюжетних картинок або моделювання ситуації про безпеку на дорозі

Додаток 3

1. Розгляньте малюнок. Складіть речення за змістом малюнка.
2. Яку небезпечну ситуацію зобразив художник?
3. Хто із дітей чинить правильно? Відповідь обґрунтуйте.
4. Які поради ви дасте дітям щодо безпечного переходу дороги.
5. Чи хтось із вас, ідучи до школи, переходить дорогу на пішохідному переході?
6. Чи натрапляєте ви на такий самий знак, який художник зобразив на малюнку? Хто знає, що він позначає?

Попросіть учнів навести власні приклади небезпечних ситуацій, які можуть виникати дорогою до школи. Обговоріть докладно кожен із них.

IV. Гра «Уважний пішохід»

Учні діляться на дві команди – «пішоходи» і «автомобілі».

Учителька перебуває в ролі регулювальника, попередньо окресливши місце руху пішоходів та автомобілів. «Регулювальник» показує відповідний сигнал світлофора чи знак, учні рухаються відповідно до визначених ролей.

V. Дослідження околиць школи для розроблення безпечного маршруту (мандрівка)

Діти разом з учителькою² виходять на подвір'я школи, досліджують околиці, фіксуючи результати дослідження на аркуші паперу (дорога, пішохідний перехід, крамниця, спортивний майданчик (стадіон), стоянка для автомобілів, зупинка громадського транспорту тощо).

ПІШЛИ ГУЛЯТИ.

ДІЙШЛИ ДО ПЕРЕХРЕСТЯ, А ТАМ СТОІТЬ

ГОРИТЬ У НЬОМУ ○ СВІТЛО.

ЗУПИНИЛИСЯ.

ЧЕКАЮТЬ, ДОКИ З'ЯВИТЬСЯ ○ СВІТЛО.

А ІДУТЬ ВУЛИЦЕЮ ОДНА ЗА ОДНОЮ.

ПОСЕРЕД ВУЛИЦІ СТОІТЬ .

ПОБАЧИВ ВІН ДІТЕЙ І ПІДНЯВ .

ЗУПИНИЛИСЯ.

СПОКІЙНО ПЕРЕЙШЛИ ДОРОГУ.

VI. Створення та представлення малюнка «Дорожні знаки коло школи»

Об'єднайте дітей у малі групи.

- Роздайте кожній групі модель школи у вигляді малюнка чи фотографії (бажано реальне зображення) і попросіть приклеїти її на картку в центрі.
- Попросіть учнів пригадати, які найважливіші дорожні знаки вони бачили коло школи, запропонуйте зобразити їх послідовно на малюнку поряд зі

² Добре залучити до такої мандрівки та до розмови після неї патрульних поліцейських, вони мають спеціально розроблені заняття для дітей початкової школи з окресленої теми.

школою та іншими громадськими будівлями (безвідносно зліва чи справа від входу).

- Запропонуйте представити результат роботи групи перед класом, називаючи кількість позначених дорожніх знаків і що вони означають.

Що покласти у шкільний ранець?

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс конкретного очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч	З увагою сприймає й доречно реагує на усні репліки вчителя/вчительки та однокласників. Долучається до шкільних традицій	2 МОВ 1.1-1 2 ГЮ 7.1 – 4
II.	Дослідження в парах шкільного ранця (колір, форма, зручність, маса – легший/ важчий)	Порівнює об'єкти навколишнього світу за довжиною, масою. Упорядковує об'єкти за збільшенням або зменшенням певної величини. Розповідає про правильну поставу та як потрібно носити ранець. Розпізнає об'єкти довкілля (за кольором, формою тощо). Визначає, які органи чуття знадобляться для обраного дослідження	2 МАО 3.2-3 2 МАО 3.2-4 2 СЗО 3.3-3 2ПРО 4.3-1 2 ПРО 1.1-2
III.	Загадки-пантоміми («Покажіть, що ви несете ранець/портфель/рюкзак) важкий/легкий/у лівій руці/ у правій руці/на спині тощо») Або ж: Руханка «Бедрик»	Бере на себе роль у рухливих іграх; використовує жести, рухи під час рухливої гри Виконує вправи для формування правильної постави. Розповідає про правильну поставу та як потрібно носити ранець	2 МОВ 1.7-5 2 ФЮ 1.1-2 2 СЗО 3.3-3
IV.	Діалог/ гра «Що варто покласти в ранець і для чого?» (Визначення необхідних речей та вироблення правил складання ранця).	Виконує найпростіші дії, демонструючи самозарадність. Складає перелік речей, необхідних для навчання у школі. Лічить за правила лічби об'єкти навколишнього світу. Вказує на ті предмети, які корисні	2 ТЕО 2.2-1 2 СЗО 4.3-3 2 МАО 3.1 – 1

	Лічба предметів, які наявні в ранці / рюкзаку. Відгадування за описом «Впізнай предмет і знайди його місце в ранці» (шкільне приладдя)	для здоров'я (напр. яблуко). Пояснює, що не можна без дозволу відкривати чужий ранець чи торкатися чужої речі. Називає предмети, ознаки предметів. Порівнює рукотворні (штучні) об'єкти за певними властивостями	2 СЗО 4.2-2 КОР про приватність простору, 2 МОВ 4.1-5 2 ПРО 3.3-4
V.	Графічний (математичний) диктант «Відгадай, хто / що в ранці»	Встановлює відношення розміщення об'єктів на площині та в просторі (лівіше, правіше, вище, нижче тощо), використовуючи математичну мову	2 МАО 4.1-1
VI.	Слухання та обговорення тексту про чарівний ранець	Ділиться своїми думками та емоціями від прослуханого та побаченого. Висловлює думку про почуте (що подобається, а що – ні). Обґрунтовує свої вподобання	2 МОВ 1.8-1 2 МОВ 1.5-1 2 МОВ 1.5-2
VII.	Перегляд мультфільму «Казка про дружбу / Рюкзачок» https://www.youtube.com/watch?v=xVPTaFzVwmg . Обмін враженнями	Сприймає простий медіатекст (мультфільм). Висловлює свої думки і почуття з приводу мультфільму	2 МОВ 1.5 – 4 2 МОВ 1.5 – 4
VIII.	Створення позначок (емблем) для власних ранців	З допомогою дорослих чи самостійно виготовляє виріб із застосуванням знайомих технологічних операцій із конструкційними матеріалами (використання паперу, ниток, стрічок, світловідбивачів)	2 ТЕО 4.1-2

ЩО ПОКЛАСТИ У ШКІЛЬНИЙ РАНЕЦЬ?

I. Ранкова зустріч. Гра “Зіпсований телефон” для оголошення проблемного запитання

Скажіть учням, що хочете перевірити їхню уважність. Пограйте у гру “Зіпсований телефон”!

Діти стають у коло, вчителька промовляє на вушко дитині, яка стоїть поруч, слово “ранець”. Учні по черзі пошепки передають це слово одне одному. Останній гравець називає слово вголос. Підсумок гри залежатиме від того, правильно назве останній учень слово чи помилиться. Якщо під час передавання слово “загубилося”, намагається віднайти його й озвучує правильний варіант. Якщо ж останній гравець назве слово правильно, педагог має похвалити дітей за те, що їхній “класний телефон” добре працює.

- Запитайте, чи доводилося учням раніше чути таке слово? Що воно означає?
- Наголосіть на тому, що ранець – це не просто рюкзак, сумка чи портфель, його призначення – допомогти учням нести потрібні речі до школи. Які саме, вони сьогодні довідаються.
- Нагадайте учням, що сьогодні вони навчатимуться самостійно складати свій шкільний ранець без допомоги дорослих.

II. Дослідження в парах шкільного ранця (колір, форма, зручність, маса – легший/ важчий)

1. Запропонуйте учням об’єднатися в групи залежно від того, у кого на ранці переважає червоний колір, зелений, синій.

Який колір зібрав найбільшу групу?

Скільки ранців червоного кольору найбільше? (зеленого, синього)?

2. Попросіть дітей порівняти ранці за тими ознаками, які явні візуально: найвищий і найнижчий ранець, широкий – вузький.

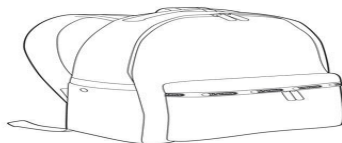
Запропонуйте відшукати ранці однакові за висотою/ шириною. Нехай діти переконують своїх однокласників, чому їхній ранець найвищий? (це спонукатиме продемонструвати способи порівняння – прикладання).

3. Сформулюйте ще одне завдання для групи:

Розфарбуйте високий ранець зеленим кольором, низький – червоним .

Додаток 4

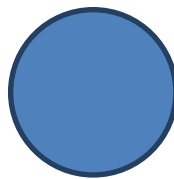
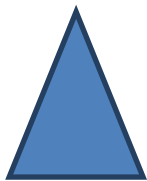

Намалюйте біля високого ранця геометричну фігуру, яку нагадує вам ранець, а біля низького геометричну фігуру, на яку не схожий цей ранець. Чи зручним буде для вас круглий ранець?

4. Попросіть назвати геометричні фігури, зображені на малюнку й обрати ту фігуру, яка за формою найточніше відповідає формі ранця. Запропонуйте заштрихувати цю фігуру прямими лініями згори донизу.

Додаток 5.1., 5.2.

- Обов'язково зверніть увагу дітей на правильну поставу під час сидіння за партою та носіння ранця.
- Підсумуйте, запитавши, які органи чуття допомагали нам у дослідженні?
- Можете запропонувати загадки, що підкажуть правильну відповідь:

1. Один говорить, двоє дивляться і двоє слухають. (рот, очі, вуха)

2. Були собі два брати і обидва Кіндрати.

Через доріжку живуть, а один одного не бачать. (очі)

3. На ніч два віконця самі зачиняються,
А зі сходом сонця самі відчиняються. (очі)

III. Загадки-пантоміми («Покажіть, що ви несете ранець / портфель / рюкзак) важкий / легкий/ у лівій руці / у правій руці / на спині тощо»)

Варіант 1

Попросіть учнів стати в коло. Запропонуйте почергово учням рухами показувати, який ранець вони несуть, як вони це роблять тощо. Один показує, решта учнів відгадує пантоміму.

Варіант 2

Руханка “Бедрик”

Запитайте, що таке бедрик і як він виглядає. Які ще назви має ця комашка і чому її так люблять?

Фізкультхвилинка “Бедрик”. Наталя Гуркіна (“З любов’ю до дітей”, YouTube)

Перед фізкультхвилинкою поспілкуйтеся з дітьми:

- Діти, хочу вам зізнатися, що дуже пишаюся вами. Мені подобається ваша старанність. Проте щоранку я бачу, як ваші батьки допомагають вам нести ваші ранці. Чому ви самі цього не робите? (Відповіді дітей).

- Спробуймо потренувати разом наші м’язи, аби стати сильнішими! І допоможе нам у цьому руханка з Бедриком! Пам’ятайте, що її треба виконувати щоденно, вдома чи у школі.

Діти виконують імітаційні рухи, відтворюючи зміст пісеньки.

Запропонуйте дітям виконати такі завдання:

- Ми дуже добре потренували наші м'язи і стали сильнішими. А тепер покажіть, як ви несете свій ранець у правій руці.
- А тепер ви несете важкий ранець у лівій руці.
- Ви змучились нести важкий ранець у руці і несете його на спині.
- Покажіть, як ви несете легкий ранець у правій руці.

IV. Діалог/ гра «Що варто покласти в ранець і для чого?» (Визначення необхідних речей та вироблення правил складання ранця). Лічба предметів, які наявні в ранці / рюкзаку

42

Додаток 6.

Індивідуальна картка

1. Запропонуйте учням послухати вірш про те, як хлопчик Миколка складав свій ранець. Скажіть учням, що читатимете повільно і вмотивуйте до уважного слухання: якщо Миколка правильно поклав річ у портфель – попросіть плеснути в долоні, якщо ж помилився — розвести долоньки.

Миколка-першокласник

Перший раз малий Микола
Став збиратися до школи.
Олівця поклав у сумку,
Книги, ручку, зошит, гумку,
М'яч, перо, граблі, подушку,

На обід м'яку пампушку,
Двох ведмедиків, лопату,
Білочку руду хвостату,
Лук і стріли, і рушницю,
Ще й пухкеньку паляницю,
Ще стільця, стола і парту,
І географічну карту,
Трактора, машинку, мило —
Вже й надворі звечоріло.
Сів Миколка, дума думку:
“Чи усе поклав у сумку?”.
(Н. Кир'ян)

2. Запитайте в дітей, що їм сподобалося у вірші, що розсмішило? Скажіть дітям таке:

- *Настав час кожному зазирнути у свій ранець. Я описуватиму предмети, а ви знаходитимете їх у своїх ранцях і викладатимете на парту.*

Педагог описує предмет, не називаючи його, діти голосно промовляють назву і кладуть цю річ на парту.

Наприклад:

- *Ним можна намалювати травичку. (Зелений олівець або фломастер).*
- *Вона допоможе рівно накреслити лінію. (Лінійка).*
- *Нею ми будемо писати букви у зошиті. (Ручка).*
- *У ній зберігаються ваші зошити. (Папка).*
- *У ньому ви створюєте свої малюнки (Альбом).*

3. Можна дати дітям завдання самостійно придумати загадки на вірєць тих, що прочитали Ви, або ж скористатися загадками, поданими нижче:

*У носатого Івана
Одежина дерев'яна.
Він у чистім полі ходить
І по ньому носом водить.
Не стрижений, не чесаний –
Гострим ножем затесаний.
(Олівець)*

*Настрибаюсь вволю
По чистому полю.
Правда, трішки ніс стешу,
Як малюю чи пишу.
(Олівець)*

*По папері він гуляє,
Різні речі зображає,*

*Довгі палички кругленькі –
Сині, жовті, червоненькі.*

Гарний хлопець-молодець!
Хто це? Звісно ж, (олівець)
Дерев'яний та довгенький,
Маю носик я гостренький.
На білому слід лишаю,
Усіх діток потішаю.
(Олівець)

На папері походили,
Кольори свої лишили...
Звуться палички оці
Кольорові ...
(Олівці)

Порахує сантиметри,
А як треба – міліметри!
Рівно лінії проводить,
З олівцем за ручку ходить.
Я люблю прямоту і сама пряма.
Зробити рівну межу всім я
допомагаю.
(Лінійка)

Біле поле, мудрий на нім оре.
А із кольорового — саморобки робить.
(Папір)

44

4. Запропонуйте учням полічити предмети, що лежать на парті, справа наліво. Скільки їх?

Попросіть полічити предмети зліва направо. Скільки предметів?

Допоможіть учням зробити висновок про те, що предмети можна рахувати в будь-якому порядку і їхня кількість не зміниться.

Попросіть учнів, щоб предметів стало менше (більше) на 1?

На скільки менше предметів у (ім'я дитини), ніж..... ?

У кого стільки ж предметів?

Скільки предметів ви забрали (додали)?

У кого більше предметів на столі? Чому?

Викладіть стільки олівців, скільки зошитів на столі у Надійки.

5. Запропонуйте взяти у руки два предмети з тих, що лежать на парті, порівняти їх і скласти про них речення, використавши словосполучення “більший ніж”; “менший ніж”; “коротший ніж”; “довший ніж”.

6. Нехай учні виконають ще одне завдання:

Покладіть альбом прямо перед собою. Під альбом покладіть лінійку. На альбом — пенал. Справа від альбому покладіть зелений олівець. Ручку - між альбомом і зеленим олівцем.

7. Підсумуйте, що для зручності ранець має бути неважким, однак він має вміщувати потрібні для школи речі: шкільне приладдя, здорову їжу (фрукти,

морквину тощо), серветки тощо. Нагадайте ще раз про правильну поставу під час носіння ранців.

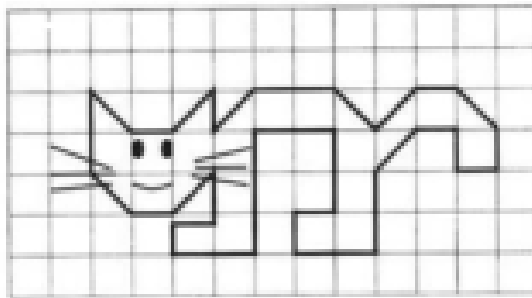
V. Графічний (математичний) диктант «Відгадай, хто/що в ранці» (будь яка тваринка чи шкільне приладдя)

Учні виконують інструкцію вчительки «поставте точку», «три клітинки праворуч», «одна ліворуч», «дві клітинки донизу», «від верхнього правого кута до лівого нижнього кута» тощо, діти індивідуально чи в парах малюють те, що задумала вчителька і відгадують задум.

45

Додаток 7

VI. Слухання та обговорення тексту про чарівний ранець

Розкажіть дітям оповідання про чарівний ранець. Щоб заінтригувати розповіддю, можна почати її так:

Діти, у мене для вас радісна новина! Мій знайомий чарівник запросив нас усіх у гості до своєї чарівної крамниці. У цій крамниці продаються чарівні ранці. Так-так, саме чарівні. Кожен ранець володіє незвичайною чарівною силою. Ось послухайте.

Перший чарівний ранець називається Смаколик. Його чарівна сила в тому, що у ньому ніколи не закінчуються різні смаколики — яблука, булочки, цукерки, все, що забажаєте. Тільки подумали про смачненьке, зазирали в ранець — і ваше бажання відразу збулося.

Другий ранець — Знайко. Він знає відповіді на всі запитання. Не вмієш написати слово — зазирнеш у ранець, а там готова відповідь. Можна навіть до школи не ходити, а сидіти вдома і все запитувати у чарівного ранця.

Третій ранець — Добрик. Його сила в тому, що він дарує своїм господарям незвичайні подарунки-сюрпризи. Зробив добру справу — і в ранці з'являється подарунок! Зробив дві добрі справи — отримуй два подарунки!

Четвертий ранець — Хапайко. Його чарівна сила в тому, що у нього може потрапити все, що тільки забажає його господар. Захотілося вам блокнот, як у товариша — Хапайко тут же вхопить, і ось уже блокнот у вашому ранці.

Ми можемо обрати лише один ранець для всіх. Добре поміркуйте, який ранець нам потрібен найбільше, який допоможе нам стати справжніми друзями, добрими людьми. Я теж обиратиму ранець для нас, і я вже знаю, який оберу. А ви вже все обміркували? Тоді станьте поряд з ранцем, який обрали. Поясніть свій вибір. (Діти пояснюють свій вибір).

Я дуже рада, що вам сподобався Добрик. Мені він теж найбільше припав до душі. Смаколики нам придбають батьки, відповіді на всі запитання ми знайдемо самі, у школі, та й бути хапайками зовсім не хочеться. А Добрик допоможе нам стати чесними, добрими, щирими, працюючими людьми!

VII. Перегляд мультфільму «Казка про дружбу / Рюкзачок».

<https://www.youtube.com/watch?v=xVPTaFzVwmg>

Обмін враженнями

Розкажіть учням, що пропонований мультимедіа – це перший подарунок від нового друга - чарівного ранця. Поясніть, що в мультфільмі звучить слово «рюкзачок», а не «ранець». Але обидва слова означають схожі предмети і часто на ранець кажуть «рюкзачок» або «наплічник».

Діти переглядають мультфільм “Казка про дружбу. Рюкзачок” (“З любов’ю до дітей”, YouTube) до паузи на 2.21 хв.

Обговоріть з дітьми подані запитання:

- *Що має рюкзачок має сказати своїм друзям?*
- *Чи залишаться вони друзями?*

Діти переглядають кінцівку казки, перевіряють, чи правильними були їхні припущення.

VIII. Створення позначок (емблем) для власних ранців

- Запропонуйте учням виготовити позначку для власного ранця, так щоб він був особливим і кожен учень легко впізнавав його.
- Використайте для цього папір, нитки, стрічки та світловідбивачі.
- Поясніть, що завдяки світловідбивачам дітей буде краще видно в темну пору дня.

Тиждень 1.

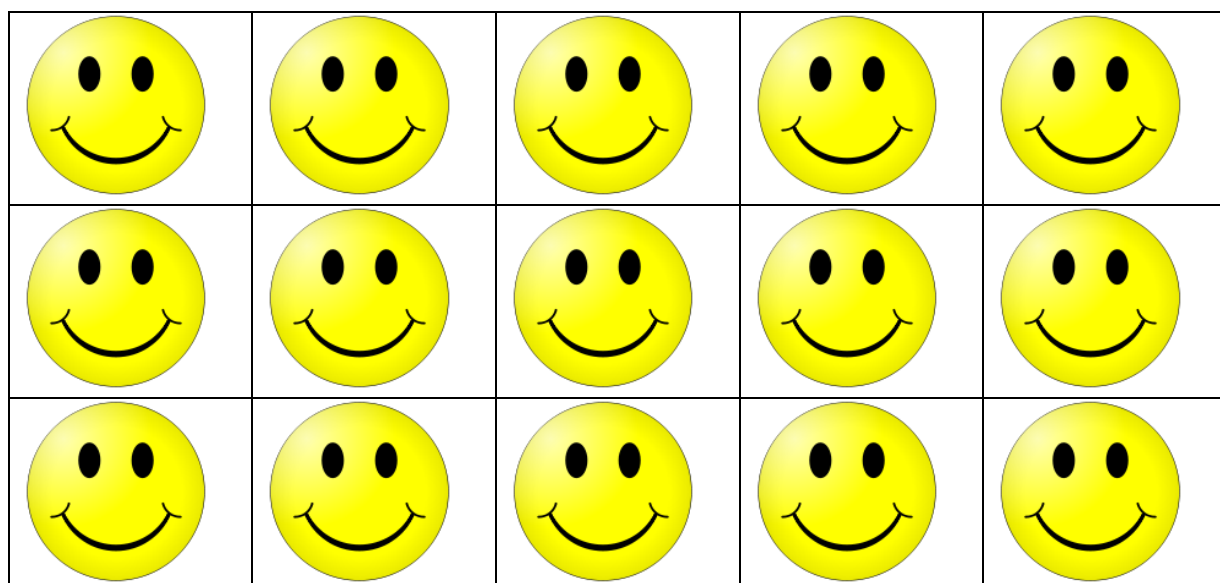
ТЕМА ТИЖНЯ: «Я – ШКОЛЯР»

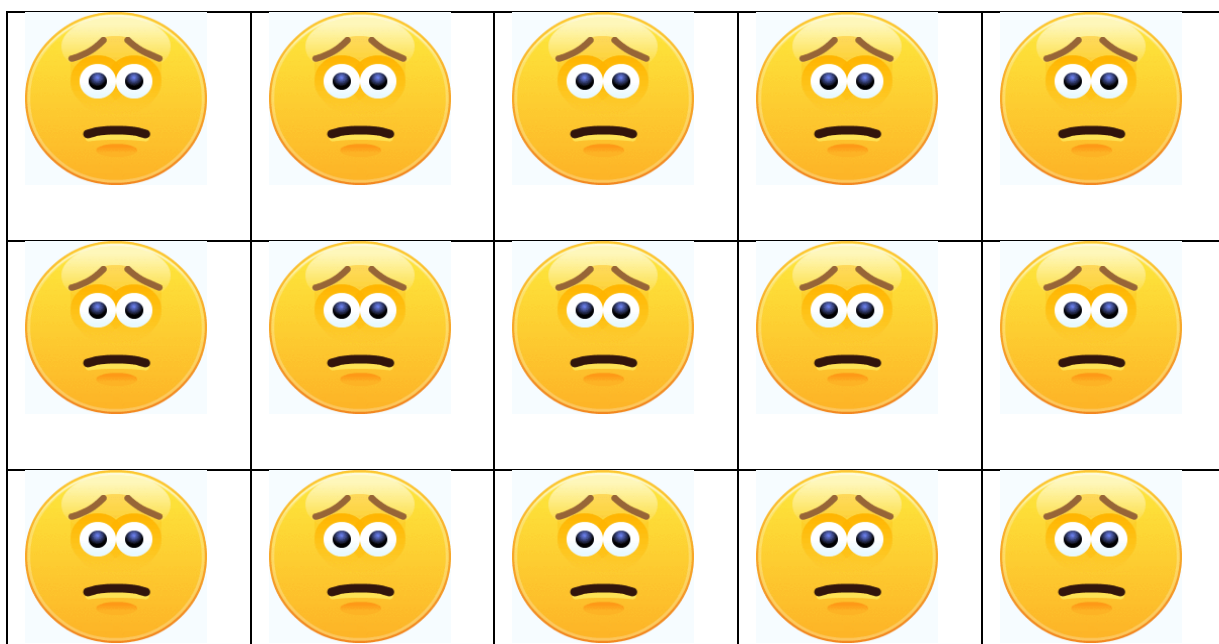

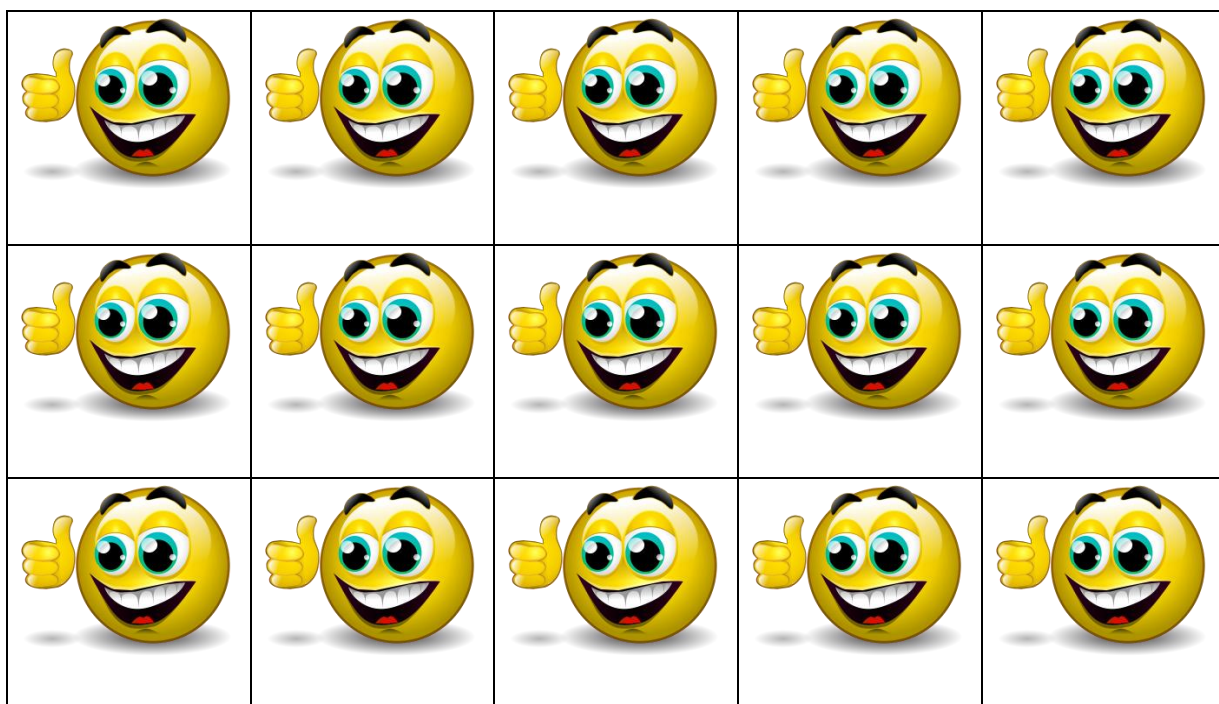
48

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДІТЕЙ

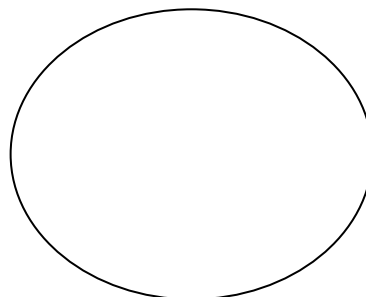

Тиждень 1. ТЕМА ТИЖНЯ: «Я – ШКОЛЯР»

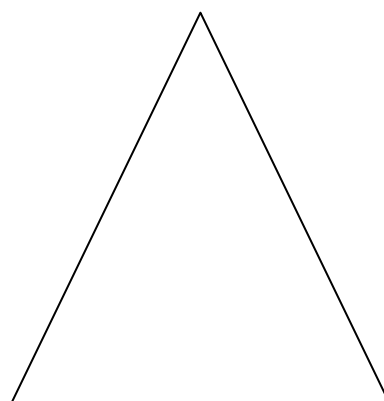
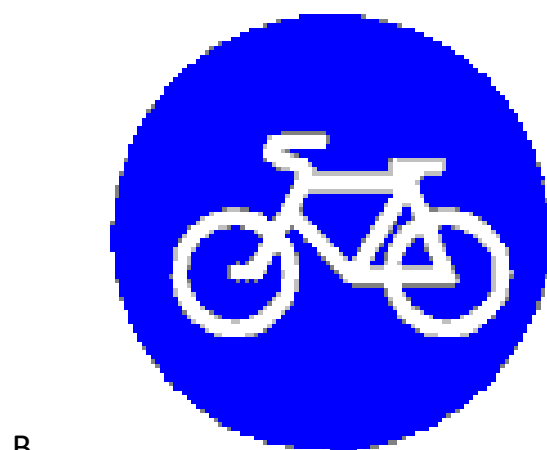
Додаток 2

1.

2.

3.

А	
Б	
В	

Тиждень 1. ТЕМА ТИЖНЯ: «Я – ШКОЛЯР»

Додаток 3

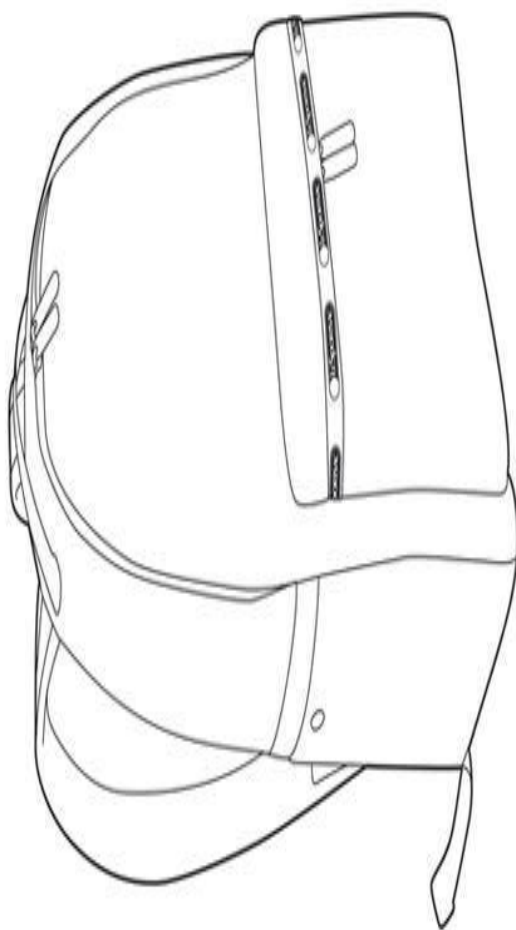
Тиждень 1. ТЕМА ТИЖНЯ: «Я – ШКОЛЯР»

Додаток 4

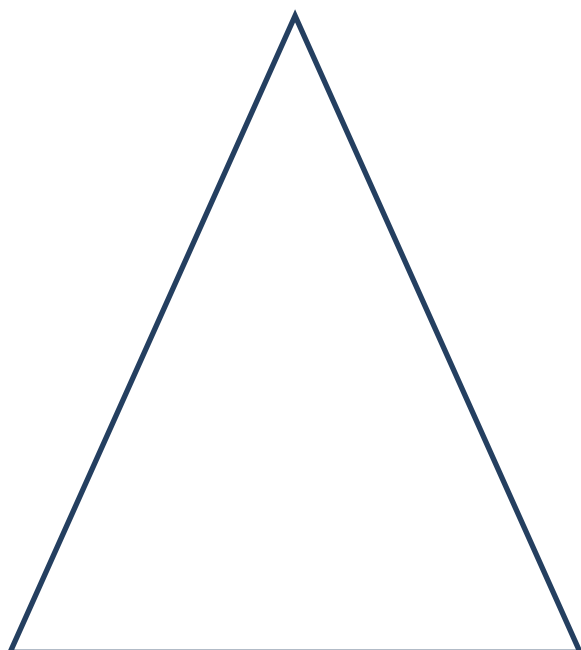
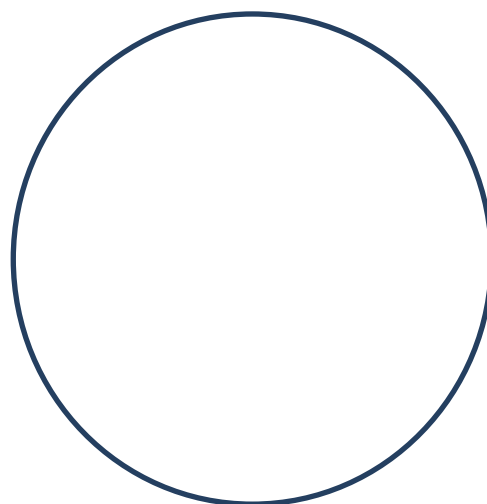
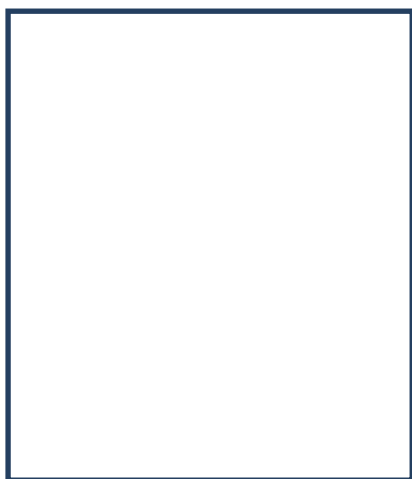

Тиждень 1. ТЕМА ТИЖНЯ: «Я – ШКОЛЯР»

Додаток 5.1

Для кожного учня

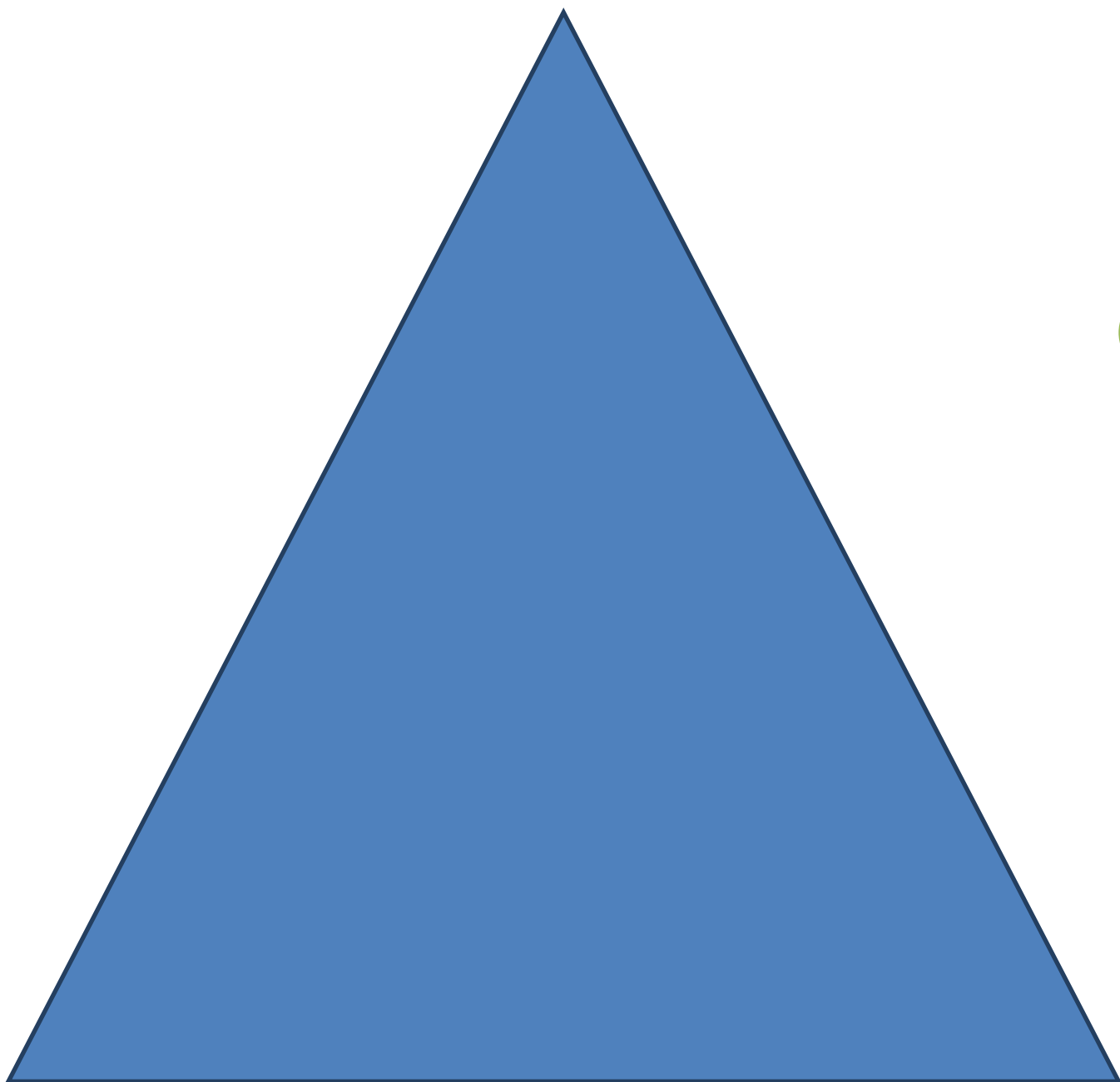
Тиждень 1. ТЕМА ТИЖНЯ: «Я – ШКОЛЯР»

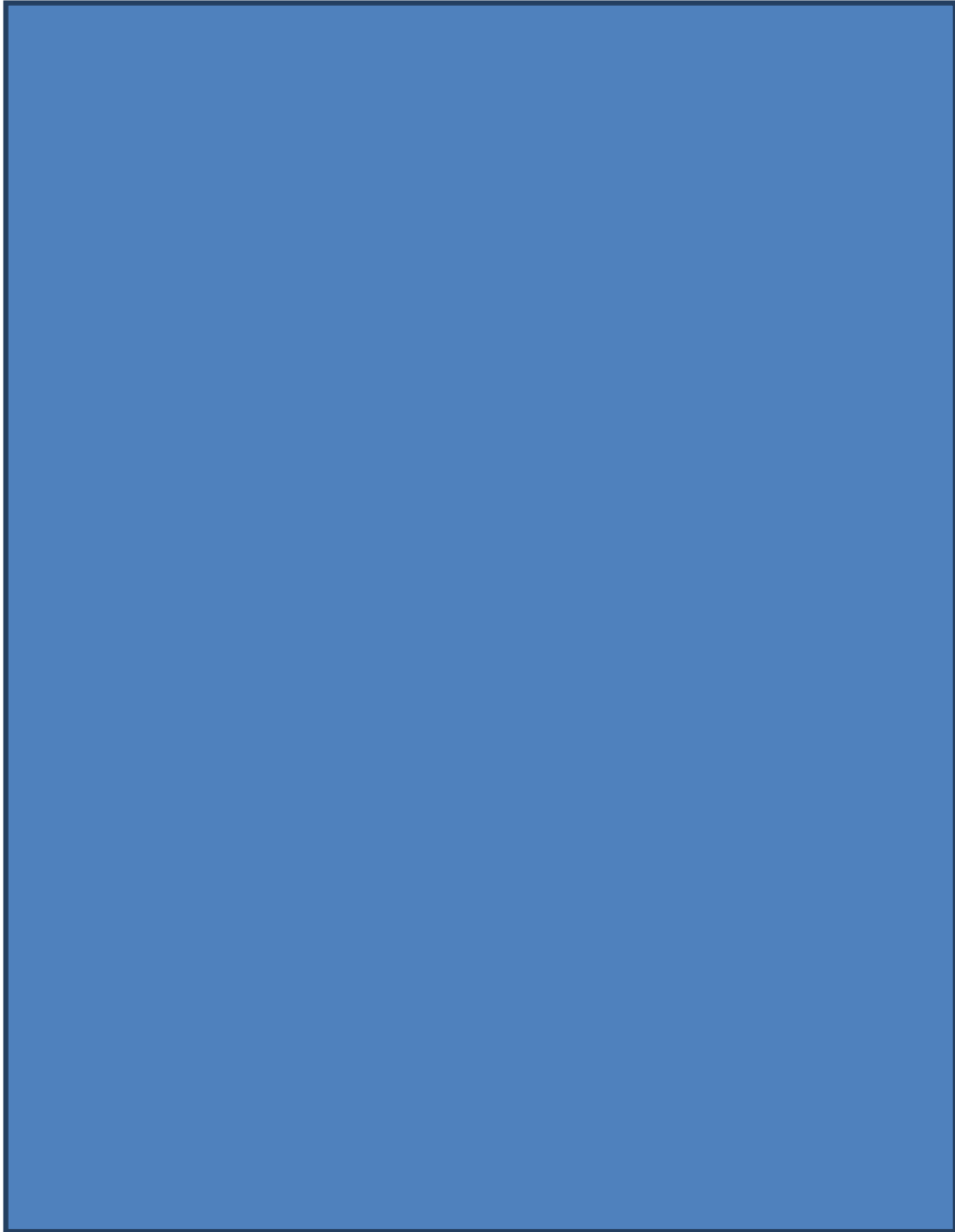
Додаток 5.2

Для педагога

Тиждень 1. ТЕМА ТИЖНЯ: «Я – ШКОЛЯР»

Додаток 6

Які предмети ти візьмеш із собою до школи? Розфарбуй їх.

Розфарбуй жовтим кольором стільки клітинок, скільки намальовано предметів.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Тиждень 1. ТЕМА ТИЖНЯ: «Я – ШКОЛЯР»

Додаток 7

